

Prof. Van Praag: „Anti-psi­chiatrie heeft geen been om op te staan”

UTRECHT [ANP] - De anti-psi­chiatrie als tegenstander van de „tradi­tionele” psychiatrie, heeft als theorie voor het verklaren van psychische stoornissen geen been om op te staan.

Dit zei prof. dr. H. M. van Praag in zijn rede die hij onlangs hield ter gele­genheid van de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de psy­chiatrie aan de Rijksuniversiteit van Utrecht. Van Praag heeft voor zijn oratie onderzocht wat de fundamente­n zijn, waarop de anti-psi­chiatrie is gebaseerd. Hij formuleerde daartoe, bij gebrek aan toetsbare hypothesen,

een aantal stellingen, die hij aan de hand van op ervaringen gebaseerde gegevens op nún waarde toetste.

De anti-psi­chiatrie ontkend of mi­nimaliseert het bestaan van ziekelijke processen binnen de mens. De oorzaak van afwijkend gedrag zou overwegend liggen buiten het individu dat dit gedrag vertoont, dus in de maatschappij. Het afwijkende gedrag is niet het gevolg van het feit dat de persoon ziek is, maar omgekeerd, de maatschappij bestempelt de patiënt als ziek omdat hij de

regels overtreedt, zo schetste Van Praag de belangrijkste idee van de anti-psy­chiatrie.

De „tradi­tionele” psychiater erkent het belang van maatschappelijke en relationele factoren in het ziektebeeld, maar hij ziet er volgens Van Praag deelfactoren in. De „tradi­tionelen” zien in afwijkend gedrag symptomen die verwijzen naar een abnormaal, een „ziekeli­jk” proces binnen de persoon­lijkheid.

De anti-psi­chiatrie heeft „een weelde aan theorieën” opgeleverd, zo zei prof. Van Praag. De richting heeft vooral

veel aanhang verworven onder de niet-psi­chiaters in de hulpverlening. Dat heeft zijn oorzaak in het feit, aldus Van Praag, dat de officiële psychiatrie ook veel misstanden kent. Als voor­beelden noemde hij de geïsoleerde omgeving waarin klinieken zich bevin­den („Ik pleit voor het opheffen van de ziekenhuizen in de bossen”) de slechte behuizing van de patiënten en het gebrek aan personeel. Daarnaast is ook van belang de opkomst van de sociale wetenschappen, de afbraak van de autoriteiten in de laatstestiger jaren en maatschappelijke misstanden, aldus Van Praag.